

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЦНТУ)

Кафедра економіки, підприємництва
та готельно-ресторанної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	РЕГІОНАЛЬНО-АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
Викладач 	БУГАЄВА МАРІЯ ВІКТОРІВНА, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та ГРС
Рівень вищої освіти	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Контактний телефон викладача	+38(095) 19-14-552
Е-mail:	Bmw87forever@gmail.com
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна Форма контролю: залік Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку кафедри економіки, підприємництва та ГРС, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю. Віртуальна аудиторія: https://us04web.zoom.us/j/72415477221?pwd=e7ZLTi7KEkKaEl9wGotLzKx8Z06m2Q.1
Пререквізити	Особливі вимоги до попередньої підготовки здобувачів освіти відсутні. Водночас ефективному засвоєнню змісту дисципліни «Регіонально-адміністративний менеджмент» сприятиме наявність базових знань із менеджменту, економіки, державного та публічного управління, регіональної економіки, права тощо. Зазначені знання забезпечують розуміння закономірностей функціонування системи регіонального управління, особливостей адміністративно-територіального устрою, взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості, а також принципів формування і реалізації управлінських рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів і територіальних громад.

1. Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні у здобувачів освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо організації та здійснення регіонально-адміністративного управління, розроблення й реалізації управлінських рішень у сфері соціально-економічного розвитку регіонів і територіальних громад, а також забезпечення ефективної взаємодії органів державної влади, місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості.

Предметом дисципліни є закономірності, принципи, методи, процеси та механізми регіонально-адміністративного управління, зокрема формування і реалізація державної регіональної політики, стратегічне планування територіального розвитку, управління ресурсами регіонів і територіальних громад, організація надання публічних послуг та взаємодія суб'єктів регіонального розвитку.

Завдання дисципліни полягає у вивченні теоретичних засад регіонально-адміністративного менеджменту; дослідженні системи державного управління та місцевого самоврядування; опануванні принципів децентралізації, адміністративно-територіального устрою та багаторівневого врядування; формуванні навичок аналізу соціально-економічного стану регіонів і територіальних громад; засвоєнні методів стратегічного планування, програмно-цільового управління та оцінювання результативності регіональної політики; розвитку здатності управляти територіальними ресурсами, проектами і публічними послугами; застосуванні цифрових технологій у публічному управлінні; формуванні здатності обґрунтовувати управлінські рішення щодо сталого розвитку, відновлення, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості регіонів і територіальних громад.

Основні завдання вивчення дисципліни полягають у:

1. Формуванні теоретичних засад регіонально-адміністративного менеджменту як складової системи публічного управління та інструменту забезпечення збалансованого розвитку регіонів і територіальних громад.
2. Опануванні категоріального апарату дисципліни, зокрема понять «регіон», «територіальна громада», «регіональне управління», «адміністративний менеджмент», «державна регіональна політика», «децентралізація», «міське самоврядування», «територіальний розвиток», «публічна послуга» та «багаторівневе врядування».
3. Вивченні сутності, функцій, принципів, рівнів і моделей регіонально-адміністративного управління, а також особливостей розподілу повноважень між органами державної влади та місцевого самоврядування.
4. Формуванні здатності аналізувати адміністративно-територіальний устрій, інституційне середовище, соціально-економічний стан і просторові особливості розвитку регіонів та територіальних громад.
5. Опануванні методів стратегічного аналізу, планування і прогнозування регіонального розвитку, зокрема SWOT-, PESTEL-, проблемно-орієнтованого, сценарного та програмно-цільового підходів.

6. Формуванні практичних навичок розроблення стратегій, програм, планів заходів і проєктів розвитку регіонів та територіальних громад, визначення цілей, завдань, ресурсів, індикаторів і очікуваних результатів.

7. Розвитку здатності приймати та обґрунтовувати управлінські рішення щодо використання фінансових, природних, земельних, інфраструктурних, трудових та інвестиційних ресурсів територій.

8. Вивченні механізмів бюджетного забезпечення регіонального розвитку, міжбюджетних відносин, місцевих фінансів, державної підтримки регіонів і залучення міжнародної технічної допомоги.

9. Формуванні розуміння ролі органів місцевого самоврядування, державних адміністрацій, бізнесу, громадських організацій та населення у формуванні й реалізації регіональної політики.

10. Опануванні сучасних цифрових інструментів публічного управління, електронного врядування, відкритих даних, геоінформаційних систем, цифрових платформ і сервісів надання адміністративних та публічних послуг.

11. Формуванні здатності оцінювати результативність і ефективність регіональної політики, стратегій, програм і проєктів, здійснювати моніторинг показників територіального розвитку та готувати аналітичні висновки.

12. Набутті навичок управління регіональним розвитком в умовах криз, воєнних ризиків, демографічних і міграційних змін, економічної нестабільності, відновлення територій та європейської інтеграції України.

Такий комплекс завдань забезпечує системне формування у здобувачів освіти здатності аналізувати регіональні проблеми та диспропорції, розробляти й реалізовувати стратегії, програми і проєкти територіального розвитку, організовувати взаємодію органів влади, місцевого самоврядування, бізнесу та громадськості, а також обґрунтовувати ефективні управлінські рішення щодо сталого розвитку, відновлення і підвищення конкурентоспроможності регіонів та територіальних громад.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Регіонально-адміністративний менеджмент» здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- сутність, зміст, функції та принципи регіонально-адміністративного менеджменту;
- місце і роль регіонального управління в системі публічного управління та адміністрування;
- основні теорії, концепції та моделі регіонального розвитку;
- особливості адміністративно-територіального устрою України;
- структуру, повноваження та функції органів державної влади й місцевого самоврядування;
- принципи децентралізації, субсидіарності, багаторівневого врядування та територіальної організації влади;
- нормативно-правові засади державної регіональної політики, місцевого самоврядування та розвитку територіальних громад;

- закономірності соціально-економічного, просторового, демографічного та інфраструктурного розвитку регіонів;
- причини виникнення регіональних диспропорцій та механізми їх подолання;
- принципи стратегічного планування розвитку регіонів і територіальних громад;
- методи аналізу регіонального середовища, визначення проблем, ресурсів, конкурентних переваг і потенціалу територій;
- основи програмно-цільового, проектного та результативного управління регіональним розвитком;
- особливості формування й використання місцевих бюджетів, міжбюджетних відносин і фінансового забезпечення територіального розвитку;
- механізми управління земельними, природними, трудовими, інфраструктурними, фінансовими та інвестиційними ресурсами регіону;
- принципи організації та надання адміністративних, соціальних та інших публічних послуг;
- особливості взаємодії органів влади, місцевого самоврядування, бізнесу, громадських організацій і населення;
- сучасні цифрові технології регіонального управління, електронного врядування, відкритих даних і геоінформаційних систем;
- підходи до моніторингу й оцінювання ефективності регіональних стратегій, програм, проектів і управлінських рішень;
- особливості управління регіонами та територіальними громадами в умовах криз, воєнних ризиків, міграційних процесів і повоєнного відновлення;
- основні напрями європейської інтеграції, транскордонного співробітництва та використання міжнародної допомоги для розвитку територій.

вміти:

- аналізувати систему регіонально-адміністративного управління та розподіл повноважень між різними рівнями влади;
- оцінювати соціально-економічний, демографічний, інвестиційний, екологічний та інфраструктурний стан регіону або територіальної громади;
- виявляти основні проблеми, диспропорції, ризики та резерви територіального розвитку;
- використовувати статистичну, нормативно-правову, фінансову, картографічну та аналітичну інформацію для обґрунтування управлінських рішень;
- застосовувати SWOT-, PESTEL-, порівняльний, структурно-динамічний, проблемно-орієнтований і сценарний аналіз;
- визначати стратегічні пріоритети, цілі, завдання та індикатори розвитку регіонів і територіальних громад;
- розробляти окремі елементи стратегій, програм, планів заходів і проектів територіального розвитку;

- формувати систему показників для моніторингу й оцінювання результативності регіональної політики;
- оцінювати ресурсний потенціал території та визначати напрями його ефективного використання;
- аналізувати місцеві бюджети, джерела фінансування розвитку та можливості залучення інвестицій;
- обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку інфраструктури, підприємництва, людського капіталу, соціальної сфери й публічних послуг;
- організовувати взаємодію органів влади, місцевого самоврядування, бізнесу, громадськості та інших стейкхолдерів;
- застосовувати механізми громадської участі, консультацій, партнерства та публічного обговорення управлінських рішень;
- використовувати цифрові сервіси, відкриті дані, електронні платформи та геоінформаційні технології у процесі регіонального управління;
- оцінювати якість, доступність і результативність адміністративних та інших публічних послуг;
- визначати можливості міжмуніципального, міжрегіонального і транскордонного співробітництва;
- аналізувати ризики розвитку територій в умовах воєнних загроз, економічної нестабільності, міграційних і демографічних змін;
- розробляти практичні рекомендації щодо відновлення, підвищення стійкості, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості регіонів і територіальних громад;
- приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням законності, ефективності, прозорості, підзвітності та суспільних інтересів.

володіти:

- категоріальним апаратом регіонально-адміністративного менеджменту;
- методами аналізу соціально-економічного та просторового розвитку територій;
- інструментами діагностики регіональних проблем, диспропорцій, ризиків і конкурентних переваг;
- методами SWOT-, PESTEL-, порівняльного, структурно-динамічного та сценарного аналізу;
- технологіями стратегічного й оперативного планування розвитку регіонів і територіальних громад;
- програмно-цільовим і проєктним підходами до регіонального управління;
- методами розроблення цілей, завдань, заходів, індикаторів і очікуваних результатів регіональних програм;
- інструментами моніторингу й оцінювання ефективності стратегій, програм, проєктів та управлінських рішень;
- методами аналізу місцевих бюджетів, міжбюджетних відносин і фінансового забезпечення територіального розвитку;
- підходами до оцінювання ресурсного, інвестиційного, інфраструктурного та людського потенціалу територій;

- інструментами управління регіональними та місцевими проєктами;
- механізмами публічно-приватного партнерства, міжмуніципального співробітництва та залучення міжнародної технічної допомоги;
- методами організації взаємодії органів влади, місцевого самоврядування, бізнесу і громадськості;
- інструментами громадської участі, електронних консультацій, відкритих даних та цифрового врядування;
- підходами до оцінювання якості й доступності публічних послуг;
- навичками роботи з офіційними статистичними, нормативно-правовими, фінансовими та інформаційно-аналітичними ресурсами;
- методами оцінювання кризостійкості, безпеки й адаптивності територіальних систем;
- підходами до стратегічного планування відновлення територій, європейської інтеграції та сталого регіонального розвитку;
- навичками підготовки аналітичних висновків, управлінських пропозицій і практичних рекомендацій для органів публічної влади та місцевого самоврядування.

Знання, уміння та практичний досвід, набуті під час вивчення дисципліни, використовуються здобувачами освіти для аналізу соціально-економічного стану регіонів і територіальних громад, стратегічного планування їх розвитку, підготовки та реалізації програм і проєктів, управління територіальними ресурсами, організації взаємодії між органами влади, бізнесом і громадськістю, а також прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо сталого розвитку, відновлення, підвищення стійкості та конкурентоспроможності територій.

Під час вивчення дисципліни здобувачі освіти можуть використовувати навчальні посібники, монографії, наукові публікації, нормативно-правові акти, офіційні статистичні дані, державні й регіональні стратегії та програми, інформаційно-аналітичні матеріали органів державної влади і місцевого самоврядування, професійні цифрові ресурси, фонд бібліотеки університету, матеріали інституційного репозитарію, а також навчально-методичні матеріали, розміщені в системі дистанційного навчання Moodle ЦНТУ.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення. При організації освітнього процесу в Центральнотериторіальному національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу (<https://kntu.kr.ua/file/content/424/polozhennia-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-tsntu.pdf>); Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО (<https://kntu.kr.ua/file/content/424/polozhennia-pro-orhanizatsiyu-osvitnoho-protsesu-v-tsntu.pdf>); Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ (<https://kntu.kr.ua/file/content/1938/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>).

4. Програма навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Завдання
1	Тема 1. Теоретичні засади регіонально-адміністративного менеджменту Сутність понять «регіон», «територія», «територіальна громада», «регіональне управління», «адміністративний менеджмент» і «регіонально-адміністративний менеджмент». Мета, завдання, функції та принципи управління територіальним розвитком. Місце регіонально-адміністративного менеджменту в системі публічного управління. Об'єкти, суб'єкти та рівні регіонального управління. Основні теорії, концепції та моделі регіонального розвитку.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс.
2	Тема 2. Адміністративно-територіальний устрій і територіальна організація влади Сутність і принципи адміністративно-територіального устрою. Територіальна організація публічної влади в Україні. Регіональний, субрегіональний і місцевий рівні управління. Особливості функціонування областей, районів і територіальних громад. Розподіл управлінських повноважень між рівнями влади. Проблеми та напрями вдосконалення адміністративно-територіального устрою.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
3	Тема 3. Державна регіональна політика та нормативно-правові засади її реалізації Сутність, мета, принципи й пріоритети державної регіональної політики. Нормативно-правове забезпечення розвитку регіонів і територіальних громад. Державна стратегія регіонального розвитку. Інституційний механізм формування та реалізації регіональної політики. Інструменти державного стимулювання територіального розвитку. Узгодження державних, регіональних і місцевих інтересів.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
4	Тема 4. Децентралізація та місцеве самоврядування Зміст і принципи децентралізації публічної влади. Субсидіарність, самостійність, відповідальність і спроможність територіальних	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси

	громад. Система, функції та повноваження органів місцевого самоврядування. Організаційна структура місцевих рад і виконавчих органів. Власні та делеговані повноваження. Роль старостинських округів. Досягнення, проблеми та перспективи реформи місцевого самоврядування.		6. Ситуаційний кейс
5	Тема 5. Аналіз соціально-економічного стану регіонів і територіальних громад Система показників соціально-економічного, демографічного, інвестиційного, інфраструктурного й екологічного розвитку територій. Інформаційна база регіонального аналізу. Використання статистичних, фінансових, картографічних і аналітичних даних. Структурно-динамічний, порівняльний і рейтинговий аналіз. Визначення регіональних диспропорцій, проблем, ризиків, ресурсів і конкурентних переваг територій.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
6	Тема 6. Стратегічне планування регіонального та місцевого розвитку Сутність, принципи та етапи стратегічного планування територіального розвитку. Аналіз заінтересованих сторін. Формування бачення, місії, стратегічних цілей та операційних завдань. Застосування SWOT-, PESTEL-, проблемно-орієнтованого і сценарного аналізу. Розроблення регіональних стратегій і стратегій розвитку територіальних громад. Узгодження стратегічних документів різних рівнів. Визначення індикаторів і очікуваних результатів.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
7	Тема 7. Програмно-цільове та проєктне управління територіальним розвитком Сутність програмно-цільового і проєктного підходів у регіональному управлінні. Розроблення регіональних і місцевих програм. Формування мети, завдань, заходів, ресурсів, строків та індикаторів виконання. Життєвий цикл проєкту територіального розвитку. Підготовка проєктної заявки. Управління проєктними ризиками, ресурсами й результатами. Проєктні офіси органів місцевого самоврядування.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
8	Тема 8. Фінансове забезпечення регіонального розвитку Місцеві фінанси та їх роль у	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату.

	розвитку територій. Структура доходів і видатків місцевих бюджетів. Міжбюджетні відносини, трансферти, дотації та субвенції. Бюджетне планування і програмно-цільовий метод. Державний фонд регіонального розвитку та інші джерела фінансування. Участь громадян у бюджетному процесі. Бюджет участі. Оцінювання фінансової спроможності територіальних громад.		5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
9	Тема 9. Управління ресурсним потенціалом регіонів і територіальних громад Сутність і структура ресурсного потенціалу території. Управління земельними, природними, трудовими, фінансовими, інвестиційними, інфраструктурними й інформаційними ресурсами. Інвентаризація та оцінювання комунального майна. Планування просторового розвитку. Раціональне використання ресурсів і забезпечення екологічної безпеки. Визначення резервів підвищення ресурсної ефективності території.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси Ситуаційний кейс
10	Тема 10. Економічний розвиток, інвестиційна привабливість і підприємництво територій Чинники конкурентоспроможності регіонів і територіальних громад. Формування сприятливого підприємницького та інвестиційного середовища. Підтримка малого і середнього бізнесу. Інвестиційні паспорти, каталоги та пропозиції громад. Індустріальні парки, кластери, бізнес-інкубатори й агенції регіонального розвитку. Територіальний маркетинг і брендинг. Публічно-приватне партнерство як інструмент розвитку територій.	8	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
11	Тема 11. Публічні та адміністративні послуги в системі територіального управління Сутність, види та стандарти публічних і адміністративних послуг. Організація діяльності центрів надання адміністративних послуг. Управління якістю, доступністю та результативністю послуг. Соціальні, освітні, медичні, житлово-комунальні й транспортні послуги. Клієнтоорієнтований підхід у	10	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс

	публічному управлінні. Інклюзивність і безбар'єрність. Оцінювання задоволеності населення якістю послуг.		
12	Тема 12. Цифрове врядування та інформаційно-аналітичне забезпечення регіонального управління Цифрова трансформація органів публічної влади. Електронні адміністративні послуги та цифрові платформи. Відкриті дані, електронний документообіг, реєстри та інформаційні системи. Використання геоінформаційних систем у територіальному плануванні. Електронні петиції, консультації та інші інструменти електронної демократії. Захист інформації та персональних даних. Використання аналітики даних для прийняття управлінських рішень.	10	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
13	Тема 13. Взаємодія влади, бізнесу та громадськості у розвитку територій Стейкхолдерський підхід у регіонально-адміністративному менеджменті. Форми громадської участі у прийнятті управлінських рішень. Громадські слухання, консультації, місцеві ініціативи та дорадчі органи. Соціальний діалог і партнерство. Міжмуніципальне та міжрегіональне співробітництво. Взаємодія органів влади з бізнесом, громадськими організаціями, науковими й освітніми установами. Прозорість, підзвітність і запобігання корупції.	10	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс
14	Тема 14. Управління стійкістю, безпекою та відновленням територій Регіональні та місцеві ризики в умовах воєнного стану й невизначеності. Управління безпекою, кризами та безперервністю функціонування територіальних систем. Демографічні й міграційні зміни, внутрішньо переміщені особи та релокований бізнес. Оцінювання збитків, потреб і ресурсів відновлення. Стратегічне планування відбудови регіонів і громад. Європейська інтеграція, транскордонне співробітництво та залучення міжнародної технічної допомоги. Забезпечення сталості, адаптивності й інклюзивності територіального розвитку. Послідовність тем забезпечує перехід від опанування теоретичних	10	1. Питання до додаткової підготовки. 2. Завдання для індивідуальної роботи 3. Завдання для групової роботи 4. Підготовка реферату. 5. Практичні кейси 6. Ситуаційний кейс

та інституційно-правових засад регіонально-адміністративного менеджменту до набуття практичних навичок аналізу територіального розвитку, стратегічного планування, розроблення програм і проєктів, управління ресурсами та фінансами, організації публічних послуг, цифрового врядування, партнерської взаємодії й відновлення територій. Практична складова дисципліни передбачає аналіз статистичних і бюджетних даних, проведення SWOT-та PESTEL-аналізу, розроблення елементів стратегії розвитку громади, підготовку проєктних пропозицій і формування управлінських рекомендацій.		
Разом	120	

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік.

Протягом семестру здобувач може отримати максимум 100 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 50 балів, за другий рубіжний контроль – 50 балів. По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, підготовки додаткових питань до тем, виконання завдань для індивідуальної роботи, завдань для групової роботи, підготовки рефератів, практичних кейсів та задач. Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти протягом семестру, та кількість балів за виконання підсумкової залікової роботи додається і разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100- бальною шкалою та дворівневою шкалою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання. Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральнуукраїнському національному технічному університеті. При контролі на лекційних та практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах з доповідями-презентаціями та при підготовці індивідуальних завдань; результати поточного опитування, розв'язання практичних завдань. Критеріями оцінки є: при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки. при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, системність, логічна послідовність,

вміння формулювати висновки; самостійність виконання завдання; акуратність оформлення письмової роботи (реферату, тезисів, статті).

Таблиця 1

Схема нарахування балів за видами робіт

Види робіт	Максимальна кількість балів за один вид робіт	Орієнтовна кількість робіт, необхідних для одержання здобувачем максимальної кількості балів протягом семестру	Максимальна кількість балів, яку можливо отримати протягом семестру за видом роботи	В тому числі розподіл за рубіжними контролями, враховуючи розподіл балів	
				I	II
Розв'язання задач	5	4 завдання	20	10	10
Поточне опитування («перевернутий клас»)	5	4 відповіді	20	10	10
Доповіді презентації на практичних заняттях	5	2 доповіді-презентації	10	5	5
Розв'язання кейсів	5	8	40	20	20
Підготовка індивідуальних завдань	5	2 індивідуальні завдання	10	5	5
Разом			100	50	50

Участь у поточному опитуванні, підготовка доповідей-презентацій на практичних заняттях та виконання індивідуальних завдань оцінюються у 5 балів, якщо здобувач освіти демонструє: повне, послідовне та аргументоване розкриття поставленого питання або проблемної ситуації у сфері регіонального та місцевого управління; правильне використання категорій, понять, методів та інструментів регіонально-адміністративного менеджменту; розуміння принципів державної регіональної політики, децентралізації, місцевого самоврядування, субсидіарності та багаторівневого врядування; знання структури, повноважень і механізмів взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування; здатність аналізувати соціально-економічний, демографічний, інвестиційний, інфраструктурний, екологічний і просторовий стан регіонів та територіальних громад; уміння виявляти регіональні диспропорції, проблеми, ризики, ресурсні обмеження, конкурентні переваги та потенціал розвитку територій; застосування методів SWOT-, PESTEL-, порівняльного, структурно-динамічного, проблемно-орієнтованого, програмно-цільового та сценарного аналізу; уміння визначати стратегічні пріоритети, цілі, завдання, заходи, індикатори та очікувані результати розвитку регіонів і територіальних громад; здатність розробляти елементи стратегій, програм, планів заходів і проєктів територіального розвитку; розуміння механізмів

формування та використання місцевих бюджетів, міжбюджетних трансфертів, інвестиційних ресурсів і міжнародної технічної допомоги; уміння оцінювати ресурсний потенціал території, обґрунтовувати напрями розвитку інфраструктури, підприємництва, людського капіталу та публічних послуг; здатність організовувати взаємодію органів влади, бізнесу, громадських організацій, населення та інших стейкхолдерів; використання сучасних цифрових інструментів публічного управління, відкритих даних, геоінформаційних систем і платформ електронної демократії; уміння оцінювати ефективність регіональних стратегій, програм, проєктів та управлінських рішень; здатність самостійно формулювати обґрунтовані аналітичні висновки й практичні рекомендації щодо сталого розвитку, підвищення спроможності, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості територій; розуміння особливостей управління регіонами та громадами в умовах воєнних ризиків, криз, міграційних змін, відновлення та європейської інтеграції України; знання відповідних нормативно-правових актів, державних, регіональних і місцевих стратегічних документів; використання актуальних статистичних, наукових, навчально-методичних, нормативних та інформаційно-аналітичних джерел із зазначенням посилань і дотриманням принципів академічної доброчесності; належний рівень оформлення, візуалізації, мовленнєвої культури та усного представлення результатів виконаної роботи; ґрунтовне засвоєння програмного матеріалу відповідно до основної та додаткової літератури. Відповідь знижується на 1 бал, якщо не виконано дві вимоги до відповіді на вищий бал. Відповідь оцінюється у 0 балів за неготовність до заняття. При виконанні задачі чи кейсу з теми дисципліни, оцінюються в 5 бали кожне. При розв'язуванні практичних задач здобувач може отримати: 5 балів – ставиться, якщо практичне завдання розв'язано вірно; 4 бали – ставиться, якщо в практичному завданні допущені незначні помилки; 3 бали – якщо завдання розв'язано вірно не менше 50% обсягу завдання; 2 бали – якщо завдання розв'язано вірно менше половини обсягу завдання; 1 бал – якщо завдання розв'язано вірно не менше 25% обсягу завдання; 0 балів - якщо завдання не виконано або виконано невірно.

Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	82-89
C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	Незараховано	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота		1-34

6. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

Українські джерела

1. Бабаєв В.М., Бельська Т.В., Боровик М.В., Гайдученко С.О. та ін. Адміністративне управління територіальними громадами: навч. посіб. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2022. 292 с. URL: <https://eprints.kname.edu.ua/61945/>
2. Безпарточний М.Г., Безпарточна О.С., Ломоносов Д.А. Організаційна та інституційна основи залучення міжнародних інвестицій для розвитку територіальних громад в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-178>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4898>
3. Леонов Я.В., Бондар А.С., Аносова О.С. Публічне управління та адміністрування: навч. посіб. Харків: ХДАФК, 2024. 254 с. URL: <https://repo.khdafk.com.ua/xmlui/handle/123456789/570>
4. Манаєнко І.М., Голюк В.Я. Планування просторового розвитку регіону: складові та оцінка. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-55>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4270>
5. Мішина Н.В., Волкова Д.Є. Ефективне місцеве самоврядування: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня магістра. Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2025. 89 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/e0672a5f-c4ae-423d-908c-8a0efdea5f62/download>
6. Нагаєв В.М. Державне та регіональне управління: курс лекцій. Харків: КП «Міська друкарня», 2023. 366 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/41883/1/kl_DERZH_REHION_UPRAVLINNYA.pdf
7. Пастух К.В. Стратегічне планування розвитку територіальних громад. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. № 1 (7). С. 195–215. DOI: [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-1\(7\)-195-215](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-1(7)-195-215). URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/150>
8. Покатаєв П.С., Латинін М.А., Степаненко С.В., Пасемко Г.П., Таран О.М. Основи публічного управління та адміністрування: навч. посіб. для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків: ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/1_1359_76599186.pdf
9. Пронько Л.М., Затайдух К.В., Чорний Я.В. Економічний розвиток територіальних громад: сутність, особливості та стратегічні перспективи. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-65>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3428>
10. Силенко М.Д. Стратегічне планування в умовах невизначеності. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524->

0072/2024-69-77.

URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5191>

Іноземні джерела

1. Abreu M., Comim F., Jones C. A capability-approach perspective on regional development. *Regional Studies*. 2024. Vol. 58, No. 11. P. 2208–2220. DOI: <https://doi.org/10.1080/00343404.2023.2276332>. URL:

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00343404.2023.2276332>

2. Michels J., Wu Y. Implementing regional development strategies: A practitioner's guide. *OECD Regional Development Papers*. No. 162. Paris : OECD Publishing, 2025. 49 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/ae8b0b0e-en>. URL: https://www.oecd.org/en/publications/implementing-regional-development-strategies_ae8b0b0e-en.html

3. OECD. Rebuilding Ukraine by Reinforcing Regional and Municipal Governance. *OECD Multi-level Governance Studies*. Paris: OECD Publishing, 2022. 206 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/63a6b479-en>. URL: https://www.oecd.org/en/publications/rebuilding-ukraine-by-reinforcing-regional-and-municipal-governance_63a6b479-en.html

4. OECD. Towards Balanced Regional Development in Croatia. *OECD Multi-level Governance Studies*. Paris: OECD Publishing, 2024. 192 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/3c0779cf-en>. URL: https://www.oecd.org/en/publications/towards-balanced-regional-development-in-croatia_3c0779cf-en.html

5. Zarychta A., Benedum M. E., Sanchez E., Andersson K. P. Decentralization and corruption in public service delivery: local institutional arrangements that can help reduce governance risks. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 2024. Vol. 34, No. 2. P. 238–254. DOI: <https://doi.org/10.1093/jopart/muad022>. URL: <https://academic.oup.com/jpart/article/34/2/238/7284061>

Додаткові:

Українські джерела

1. Білик Р.С., Кіцак М.М. Сучасні маркетингові інструменти управління територіальними громадами. *Регіональна економіка*. 2023. № 4 (110). С. 5–12. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-4-1>. URL: https://re.gov.ua/doi/re2023.04.005_u

2. Бірюков Є., Тульчинська С. Інституціональні засади забезпечення саморозвитку територій в Україні. *Економіка та суспільство*. 2026. Вип. 84. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-84-105>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7706>

3. Заблодська І.В., Рогозян Ю.С., Хандій О.О. Методичний патерн з оцінювання економічних та соціальних результатів розбудови територій відновлення (на прикладі територіальних громад Донецького регіону). *Регіональна економіка*. 2024. № 1 (111). С. 5–15. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-1-1>. URL: https://re.gov.ua/doi/re2024.01.005_u

4. Керецман Н.І. Концептуальні засади вдосконалення механізму управління територіальними громадами на основі інтегрованого розвитку. *Регіональна економіка*. 2023. № 2 (108). С. 41-49. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-2-4>. URL: https://re.gov.ua/doi/re2023.02.041_u
 5. Легкоступ І. Бюджети територіальних громад в умовах воєнного стану в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 82. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-14>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7218>
 6. Ніколенко Г. Формування методики комплексного оцінювання конкурентоспроможності територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 73. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-41>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5862>
 7. Пронько Л.М., Колесник Т.В., Гуцол М.В. Вплив децентралізації на ефективність управління в об'єднаних територіальних громадах України. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-62>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/4441/4378/>
 8. Серебряк К. Економічна діагностика стану територіальних громад у контексті стратегічного планування розвитку територій. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 79. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-36>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6679>
 9. Сторонянська І., Патицька Х., Дуб А. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: антикризові інструменти у воєнний і післявоєнний період: посіб. для органів місцевого самоврядування. Львів, 2022. 75 с. URL: https://economika.kr-admin.gov.ua/files/2023/posibnyk_mist_samovryaduvannya.pdf
 10. Томашук І., Томашук І. Стратегічні основи інноваційного розвитку територіальних громад. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-81>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3194>
- Іноземні джерела*
1. European Commission. *Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024. ISBN 978-92-68-10907-6. DOI: <https://doi.org/10.2776/264833>. URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1d926eb8-0128-11ef-a251-01aa75ed71a1/language-en>
 2. Mukim M., Roberts M., eds. *Thriving: Making Cities Green, Resilient, and Inclusive in a Changing Climate*. Washington, DC: World Bank, 2023. DOI: <https://doi.org/10.1596/978-1-4648-1935-3>. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/7d290fa9-da18-53b6-ala4-be6f7421d937>
 3. OECD. *Place-Based Policies for the Future*. OECD Regional Development Studies. Paris: OECD Publishing, 2025. 147 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/e5ff6716-en>. URL:

https://www.oecd.org/en/publications/place-based-policies-for-the-future_e5ff6716-en.html

4. OECD. *Regional Governance in OECD Countries: Trends, Typology and Tools*. OECD Multi-level Governance Studies. Paris: OECD Publishing, 2022. 120 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/4d7c6483-en>. URL: https://www.oecd.org/en/publications/regional-governance-in-oecd-countries_4d7c6483-en.html

5. OECD. *Strengthening Place-Based Regional Development Policy in Estonia*. OECD Multi-level Governance Studies. Paris: OECD Publishing, 2025. 121 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/45e0cdc7-en>. URL: https://www.oecd.org/en/publications/strengthening-place-based-regional-development-policy-in-estonia_45e0cdc7-en.html

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека Центральноукраїнського національного технічного університету - електронний каталог, навчальні, наукові та інформаційно-аналітичні ресурси. URL: <https://library.kntu.kr.ua/>.

2. Верховна Рада України. Законодавство України - інформаційно-пошукова система нормативно-правових актів у сфері державного управління, місцевого самоврядування, регіонального розвитку, бюджетних відносин та адміністративних послуг. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>.

3. Державна служба статистики України - офіційні статистичні дані щодо соціально-економічного, демографічного, інвестиційного, фінансового та інфраструктурного розвитку регіонів України. URL: <https://stat.gov.ua/>.

4. Державний вебпортал бюджету для громадян Open Budget - дані про державний і місцеві бюджети, їх доходи, видатки, структуру та показники виконання. URL: <https://openbudget.gov.ua/>.

5. Децентралізація в Україні - інформаційно-аналітичний портал з питань реформи місцевого самоврядування, державної регіональної політики, розвитку територіальних громад та територіальної організації влади. URL: <https://decentralization.gov.ua/>.

6. Електронна система публічних закупівель Prozorro - інформація про закупівлі органів державної влади, місцевого самоврядування, комунальних установ і підприємств. URL: <https://prozorro.gov.ua/>.

7. Електронний репозитарій Центральноукраїнського національного технічного університету - наукові публікації, навчальні посібники, кваліфікаційні роботи та навчально-методичні матеріали. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/>.

8. Єдиний державний вебпортал відкритих даних - набори відкритих даних органів державної влади та місцевого самоврядування, придатні для аналізу територіального розвитку й підготовки управлінських рішень. URL: <https://data.gov.ua/>.

9. Міністерство розвитку громад та територій України - офіційні документи, програми, аналітичні матеріали та інформація з питань регіонального розвитку, відновлення територій, інфраструктури й місцевого самоврядування. URL: <https://mindev.gov.ua/>.

10. Система дистанційного навчання Moodle ЦНТУ - навчально-методичні матеріали, практичні завдання, тести, презентації та засоби взаємодії між викладачем і здобувачами освіти. URL: <https://moodle.kntu.kr.ua/>.

11. Система управління публічними інвестиціями DREAM - цифрова платформа планування, підготовки, фінансування, реалізації та моніторингу проєктів публічних інвестицій і відновлення територій. URL: <https://dream.gov.ua/>.

12. Cohesion Open Data Platform - European Commission - відкриті дані про програми, фінансування та результати політики економічної, соціальної й територіальної згуртованості Європейського Союзу. URL: <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>.

13. OECD Regional Development - дослідження, статистичні матеріали, рекомендації та аналітичні звіти з регіональної політики, багаторівневого врядування, територіального розвитку і підвищення стійкості регіонів. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/policy-issues/regional-development.html>.

14. U-LEAD with Europe - навчальні, консультаційні та аналітичні матеріали щодо децентралізації, стратегічного управління, відновлення, європейської інтеграції та підвищення спроможності територіальних громад. URL: <https://u-lead.org.ua/>.